

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Türkiye’de kadınların yaşam hakkına yönelik şiddet, münferit olaylarla açıklanamayacak kadar derin, sistematik ve kurumsal bir yapıya dönüşmüştür. Bu şiddet, yalnızca bireysel fail davranışlarının ürünü değil, aynı zamanda erkek egemen anlayışın toplumun tüm katmanlarına nüfuz ettiği bir cezasızlık rejiminin sonucudur. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (KCDP) verilerine göre, 2025 yılının ilk altı ayında 336 kadın erkekler tarafından katledilmiş, 145 kadın ise şüpheli koşullarda yaşamını yitirmiştir. Yalnızca altı ay içinde toplam 481 kadın ölümü, kadınların kamusal ve özel alanlarda giderek artan risklerle karşı karşıya olduğunu ortaya koymaktadır. Platform, katledilen kadınların çoğunun daha önce kolluk güçlerine başvurduğunu, korunma talebinde bulunduğunu veya fail tarafından tehdit edildiğini belirterek, devletin yaşam hakkını güvence altına alma yükümlülüğünü yerine getirmediğini vurgulamaktadır.

Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu (TKDF) raporları da benzer bir tablo ortaya koymaktadır. Kadınların en çok kendi evlerinde –yani olması gereken en güvenli mekânlarda– katledildiği, cinayetlerin büyük çoğunluğunun yakın aile üyeleri veya eşler tarafından işlendiği tespit edilmiştir. Bu veriler, erkek egemen aile ve toplumsal anlayışın kadınları sadece kamusal alanın dışında bırakmakla kalmadığını, aynı zamanda ev içi şiddeti normalleştiren ve görünmez kılan bir yapıya dönüştüğünü göstermektedir. KCDP ve TKDF’nin verileri birlikte değerlendirildiğinde, devletin koruma mekanizmalarının yetersizliği, erken uyarı ve risk analizi uygulamalarının etkisizliği, şiddetin sistematik boyutunu ortaya koymaktadır.

Kadın cinayetlerinde ateşli silah kullanımının artışı alarm vericidir. KCDP verilerine göre, kadınların yarısından fazlası ateşli silahlarla katledilmektedir; internet üzerinden kolay erişilen ruhsatsız silahlar, erkek egemen bireysel şiddet pratiğini güçlendirmekte ve ölüm riskini artırmaktadır. Bu durum, yalnızca bireysel failin sorumluluğu ile açıklanamayacak, denetim boşluklarının, silahlanma kültürünün ve erkek şiddetinin yapısal boyutunun bir sonucudur.

6284 sayılı Kanun kapsamında koruma altındayken katledilen kadın vakaları, devletin koruyucu mekanizmalarının etkin biçimde çalışmadığını ve erkek şiddeti karşısında kadınların korunmadığını göstermektedir.

Elektronik kelepçe, risk sınıflandırması, acil müdahale ekipleri ve şiddet önleme izleme merkezlerinin yetersizliği, erkek şiddetinin kurumsal cezasızlıkla birleştiğinde kadınların yaşam hakkını ne denli tehdit ettiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Kolluk güçlerinin başvuruları ciddiyetle ele almaması ve vakaları “aile içi mesele” kapsamında görmesi, erkek egemen yargı anlayışı ve cezasızlık kültürü ile birleşerek kadın cinayetlerinin sistematikleşmesini sağlamaktadır.

Fail lehine uygulanan haksız tahrik ve iyi hâl indirimleri, “şüpheden sanık yararlanır” yaklaşımı ve yargının toplumsal cinsiyet temelli şiddeti göz ardı eden yorumları, kadınların yaşam hakkını korumasız bırakmakta, fail ve potansiyel failer için caydırıcılığı ortadan kaldırmaktadır. Bu uygulamalar, erkek egemen yargı pratiğinin, kadın yaşamını ikincil ve korunmasız görme anlayışının bir yansımasıdır.

Bu yapısal şiddet tablosunun güncel ve çarpıcı örneği, 22 Kasım 2025 tarihinde Ankara-Polatlı’da Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzellik Hizmetleri Bölümü öğrencisi Mizgin Ertekin’in devlet yurdunda şüpheli biçimde yaşamını yitirmesidir. Devletin doğrudan sorumluluğu altındaki bir yurttaki genç bir kadının şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiş olması, yurtlardaki güvenlik ve denetim zafiyetlerini, kamera ve kayıt sistemlerinin eksikliklerini, yurttaki görevli personelin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğine dair ciddi soru işaretlerini ve şüpheli kadın ölümlerinde ortaya çıkan örtbas riskini görünür kılmıştır.

KCDP ve TKDF’nin uzun yıllardır vurguladığı üzere, şüpheli kadın ölümlerinin hızla “intihar” olarak kaydedilmesi, delillerin zamanında toplanmaması, uzman ekiplerin görevlendirilmemesi ve dosyaların kapatılmaya eğilimli olması, kadınların yaşam hakkı açısından ciddi bir kurumsal soruna işaret etmektedir. Kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümleri artık yalnızca adli bir mesele değil; toplumsal, siyasal ve kamusal bir güvenlik krizidir. Devletin yaşam hakkını koruma yükümlülüğünü yerine getirmemesi, sistematik ve derinleşen bir hak ihlaline dönüşmektedir. Bu nedenle, kadın cinayetlerinin tüm boyutlarıyla araştırılması, şüpheli kadın ölümleri konusunda etkin soruşturmaların yürütülmesi ve Mizgin Ertekin’in katledilmiş olabileceğine dair kamuoyundaki ciddi iddiaların aydınlatılması amacıyla ilgili Bakanlıkların ve TBMM’nin gerekli tüm girişimlerde bulunması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. 2025 yılı itibariyle, 6284 sayılı Kanun kapsamında kadınların korunması için yapılan başvurular ve alınan tedbirlerin uygulama oranları, etkinlik raporları ve sonuçları nedir?
2. Mizgin Ertekin'in şüpheli ölüm vakası özelinde, Bakanlığın koruma ve önleme mekanizmaları (sığınma evleri, psikososyal destek, izleme) nasıl işletilmiştir ve eksiklikler nelerdir?
3. Kadınların ekonomik bağımsızlığını güçlendirmeye yönelik politika uygulamaları, istihdam ve sosyal destek programlarının sonuçları ve erişim istatistikleri nelerdir? Bu programlar kadın cinayetlerinin önlenmesine ne ölçüde katkı sağlamaktadır?
4. Kadınların yaşam hakkını güvence altına almak için önleyici ve erken müdahale mekanizmalarının yetersizliği göz önüne alındığında, Bakanlık yapısal reform planları sunabilir mi?
5. Mizgin Ertekin özelinde, koruma tedbirlerinin ihmal edilmesi veya yetersiz uygulanması söz konusuysa sorumlulara yönelik hangi işlemler yapılmıştır?
6. Daha kaç kadın, ihmal ve yetersiz koruma nedeniyle katledilmelidir ki sistematik reformlar hayata geçirilsin?